

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
9 Пж 6578/19
05.11.2020. године
Београд

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Татјане Влаисављевић, председника већа, судије Верице Смиљанић и судије Гордане Вуковић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., власник бивше СЗТР и комисион "....", улица, кога заступа Ђорђе Ђурић, адвокат из, против туженог "...." ДОО, улица, кога заступа Тијана Којовић, адвокат из, ради дуга и стицања без основа, вредност предмета спора 72.694,12 евра, решавајући о жалби туженог изјављеној против пресуде Привредног суда у ... П одгодине, у седници већа одржаној дана 05.11.2020. године, донео је:

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Привредног суда у ... П од године и спис предмета враћа првостепеном суду на поновни поступак.

Образложење

Првостепеном пресудом у ставу I изреке обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 70.988,25 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате са законском затезном каматом од дана подношења тужбе (09.06.2016. године) па до коначне исплате и на име стицања без основа износ од 11.705,87 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате са законском затезном каматом од дана подношења тужбе (09.06.2016. године) па до коначне исплате. Ставом II изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.038.967,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Благовременом жалбом тужени побија наведену пресуду због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Посебно указује на битну повреду одредаба поступка из члана 374. став 2. тачка 12. и члана 374. став 1. у вези са члановима 228, 234. и 315. Закона о парничном поступку. Указује да је суд пропустио да одлучи о доказном предлогу туженог да се изврши увиђај на лицу места у магацину туженог у коме се налазе ствари тужиоца, чиме је учинио повреду одредаба парничног поступка. Истиче да је суд на припремном рочишту донео решење којим је навео да ће на 11. рочишту евентуално извршити увиђај на лицу места у магацину туженог, али након тога није одредио извођење овог доказа, нити је доказни предлог туженог одбио. Даље указује да је суд пропустио да позове вештака у циљу расправљања примедби на налаз и мишљење, те да није одредио саслушање ББ кога је тужени ангажовао да сачини примедбе на достављени налаз и мишљење, па је суд саслушање вештака ВВ, коју је суд одредио, саслушао без присуства ББ. Наводи да је суд погрешно закључио да је

постојала сагласност парничних странака око списка робе која је требало да пређе у својину туженог и око цене те робе. Сматра да није у обавези да тужиоцу плати вредност обухваћену тужбеним захтевом, јер није постојала сагласност воље уговорних страна о битним састојцима уговора, односно није постојала сагласност у погледу предмета и цене. Појашњава да је тужилац био у дуговима и неколико пута покушавао да измири своју обавезу према туженом, а како то није успео, странке су договориле раскид уговора о закупу, као и то да нови закупца посредством туженог откупи део робе тужиоца како би се кроз компензацију измирио дуг тужиоца према туженом. Тужилац је у складу са овим договором послао пописне листе како би се изабрала роба која ће бити прилог 1 закљученог Споразума, а то није био списак робе који тужилац представља као прилог 1 наведеног споразума. Списак робе која би била преузета од стране новог закупца усаглашен је 18.04.2016. године у форми тројног записника коју су потписали тужени и треће лице, али је тужилац одбио да овај записник потпише. Истиче да је тужени више пута позивао тужиоца да преузме остатак своје робе, али да тужилац то није учинио. Доказ да није постојала сагласност странака о садржини прилога 1 је и чињеница да је у вишемесечном периоду након закључења споразума, тужилац интензивно настављао преговоре о куповини остатка робе са трећим лицем. Тужени није имао намеру да откупи сву робу и инвентар тужиоца, имајући у виду да је правно лице које се бави издавањем у закуп пословног простора, већ је посредовао између тужиоца и трећег лица о откупу дела робе, ради измирења обавезе тужиоца према туженом. Истиче да велики део робе са списка који је тужилац доставио, није уопште затечен у локалу туженог, а тужбом се потражује цена за ову робу. Сматра да пријем списка робе од стране туженог не може представљати правно релевантну вољу којом се тужени саглашава да достављене пописне листе постану прилог 1 закљученог споразума. Истиче да је имао више примедби на налаз и мишљење судског вештака, јер је судски вештак донео одређене закључке у погледу робе, а без физичког увида у стање робе, није применио адекватне поступке утврђивања старости и атрактивности залиха и није испитао стварне цене предметне робе. Додаје да је суд у потпуности пропустио да утврди чињеницу да је тужилац туженом изјавио да је спреман да да до 40% рабата на целокупан износ, па је износ утврђене цене морао бити умањен за наведени проценат. Истиче да је суд такође пропустио да утврди да је тужени у више наврата путем телефона, поште и mail позивао тужиоца да преузме своју робу, али је тужилац одбио да робу прими. Сматра да је суд погрешно оценио приговор недостатка пасивне легитимације туженог, јер се предметна роба налази у државини трећег лица а не туженог, па је тужилац могао само од овог лица захтевати враћање робе. Предлаже да Привредни апелациони суд преиначи побијану пресуду или да исту укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да је жалба туженог основана.

У поступку доношења првостепене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Предмет тужбеног захтева је новчано потраживање тужиоца у износу од 82.694,12 евра у динарској противвредности на име цене робе и стицања без основа, са законском затезном каматом од дана подношења тужбе до исплате.

Према стању у спису предмета, тужилац и тужени су дана 09.11.2011. године закључили уговор о закупу чији је предмет био локал у у улици и то тужилац у својству закупца, а тужени у својству закуподавца. Дана 01.03.2016. године парничне странке су закључиле споразум о раскиду уговора о закупу, којим је констатовано да на дан потписивања овог споразума тужилац дугује туженом доспеле износе

закупнине, накнаду за услуге и доспеле услуге накнаде за комуналне услуге у укупном износу од 32.579,59 евра и 485.217,12 динара. Чланом 4 овог споразума о раскиду уговора о закупу предвиђено је да ће даном потписивања споразума средства закупца пописана у прилогу 1 споразума прећи у својину закуподавца, да су стране сагласне да књиговодствена вредност истих износи 36.563,62 евра и да се иста пребија са делом износа не измирених дуговања, при чему је ставом 2 истог члана предвиђено да купац задржава право да захтева намирење преосталог износа не измиреног дуга у складу са меродавним правом. Првостепени суд утврђује да је дана 16.03.2016. године запослена код туженог ГГ послала mail тужиоцу којим га је обавестила да је потписан споразум о раскиду уговора и у прилогу овог mailа достављена је пописна листа основних средстава тужиоца на дан 31.12.2015. године на износ од 4.345.904,82 динара и пописна листа тужиоца на износ од 9.327.426,50 динара. Тужени је 25.04.2016. године закључио уговор о закупу са новим закуподавцем доо, па је са новим закупцем потписао и записник о примопредаји робе и инвентара дана 18.04.2016. године у коме је наведена роба и инвентар тужиоца који прелазе у својину туженог, а чија је вредност 36.563,62 евра. Овим записником је констатовано да ... доо ...преузима наведену робу од туженог у складу са уговором о закупу локала. Првостепени суд даље утврђује и да је тужени дана 06.06.2016. године дописом позвао тужиоца да у року од 7 дана преузме робу која је остала у предметном локалу, а из налаза и мишљења вештака првостепени суд утврђује да је разлика између укупне вредности основних средстава и робе и тужиоцевог дуговања 70.988,35 евра, а да је укупна вредност покретних ствари које је тужени задржао у локалу без сагласности тужиоца 11.705,87 евра. Оценом изведених доказа првостепени суд налази да је тужбени захтев у целини основан, образлажући да је чланом 4 споразума о раскиду уговора о закупу предвиђено да ће средства закупца пописана у прилогу 1 споразума прећи у својину закуподавца и да су се стране сагласиле да књиговодствена вредност износи 36.563,62 евра и пребија се са делом не измирених дуговања тужиоца према туженом, а да је тужилац задржао право да захтева намирење преосталог износа не измиреног дуга, те како укупна вредност средстава и робе тужиоца износи 107.501,17 евра, а разлика између вредности основних средстава и робе и тужиоцевог дуговања износи 70.988,35 евра првостепени суд у овом делу усваја тужбени захтев. Првостепени суд усваја и захтев за исплату износа од 11.705,87 евра, образлажући да је тужени у предметном локалу без сагласности тужиоца задржао покретне ствари у овој вредности, те да је у смислу члана 210. Закона о облигационим односима дужан тужиоцу накнадити вредност ових ствари.

Побијана одлука првостепеног суда за сада се не може испитати, иста не садржи разлоге о свим битним чињеницама, а неки од датих разлога су нејасни и противречни, чиме је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку.

Међу странкама није спорно да су биле у пословном односу на основу уговора о закупу од 09.11.2011. године чији је предмет локал у у улици у приземљу, површине 408 м². Наведени уговор о закупу раскинут је споразумом о раскиду уговора о закупу који је закључен 01.03.2016. године. Овим споразумом констатовано је да на дан закључења истог, тужилац дугује туженом доспеле износе закупнине, накнаду за услуге и доспеле износе накнаде за комуналне услуге који су наведени у овом споразуму, у укупном износу од 32.579,59 евра и 485.217,14 динара. Даље су се странке споразумеле да даном потписивања овог споразума, средства тужиоца пописана у прилогу 1 споразума, прелазе у својину туженог и сагласиле су се да се њихова књиговодствена вредност 36.563,62 евра пребија са делом износа не измирених дуговања. Овим споразумом је такође наведено да купац задржава право да захтева намирење преосталог износа не измиреног дуга у складу са меродавним правом, а

констатовано је и да су потраживања која су предмет пребијања у складу са чланом 4 споразума доспела. Из доказа изведених током поступка, исказа саслушаних сведока и писаних исправа произлази да је међу странкама постојао договор да тужени откуп робе тужиоца уговори са новим закупцем локала, чији је купац претходно био тужилац, те да на тај начин тужени наплати потраживање које је у моменту закључења споразума имао од тужиоца. Тужени је са новим закупцем доо, дана 18.04.2016. године сачинио и записник о примопредаји робе и инвентара на основу споразумног раскида уговора о закупу који је потписан 01.03.2016. године и извршен је попис робе и инвентара тужиоца који прелазе у својину туженог и чија је књиговодствена вредност 36.563,62 евра. Овим записником је констатовано да наведену робу и инвентар преузима од туженог у складу са међусобно закљученим уговором о закупу. Првостепени суд правилно утврђује садржину пословног односа парничних странака засновану уговором од 09.11.2011. године, као и чињеницу да су парничне странке споразумно раскинуле предметни уговор о закупу и истим споразумом дефинисале начин измирења обавеза тужиоца према туженом, претходно утврдивши висину ових обавеза. Међутим, првостепени суд занемарује чињеницу да нема доказа да је између парничних странака сагласним изјавама воље дефинисана садржина прилога 1 овог споразума, који је морао обухватити прецизно и тачно наведену врсту и количину, као и цену робе која би била предмет преноса између тужиоца и туженог.

Према члану 454. Закона о облигационим односима уговором о продаји обавезује се продавац да пренесе на купца право својине на продату ствар и да му је у ту сврху преда а купац се обавезује да плати цену у новцу и преузме ствар. Произлази да су битни елементи уговора о продаји ствар и цена, па је за пуноважност оваквог уговора нужно да парничне странке постигну сагласност о оба ова битна елемента уговора о продаји. Једина уговорена одређена цена за робу коју је тужилац продао туженом је 36.563,62 евра и нема доказа да су парничне странке уговориле продају робе преко наведене вредности. Са друге стране, нема доказа да су парничне странке постигле споразум у погледу предмета продаје, односно нема доказа да су дефинисале садржину прилога 1 предметног споразума. Зато остаје нејасан закључак првостепеног суда да је међу странкама закључен уговор о продаји целокупне робе према пописним листама тужиоца, јер нема доказа да је тужени преузео обавезу да ту робу прими и за њу плати цену. Осим тога, преко износа од 36.563,62 евра нема доказа да су парничне странке уопште уговориле цену продаје тужиоцеве робе. Закључак првостепеног суда да је тужени дужан да тужиоцу на име цене робе плати износ од 70.988,25 евра противречан је стању у спису предмета, где нема доказа да је тужени овим споразумом преузео обавезу исплате ове цене.

Насупрот закључку првостепеног суда да је достављањем пописне листе тужиоцу од стране лица запосленог код туженог уз mail од 16.03.2016. године, тужени исказао сагласност са врстом, количином и ценом робе која је наведена у овим пописним листама, нема доказа да је тужени у погледу врсте и количине робе дао правно релевантну изјаву воље. Изјаву воље у име правног лица може дати само лице овлашћено за заступање правног лица и та изјава воље мора бити јасна и усмерена на постизање одређене правне последице. Стога се не може сматрати изјавом воље која води настанку облигационог односа, радња лица запосленог код туженог, које није овлашћено за заступање туженог, којом је тужиоцу уз одређену mail кореспонденцију доставило пописне листе тужиоца са исказаним књиговодственим вредностима стања робе тужиоца. На наведени начин није могло доћи до дефинисања предмета и цене уговора о продаји који је међу парничним странкама закључен у погледу одређене количине робе.

Првостепени суд није ценио записник о примопредаји робе и инвентара сачињен 18.04.2016. године између туженог и доо, као ни наводе туженог да је

тужилац одбио да исти потпише. Побијана одлука нема разлоге да ли је од значаја садржина овог записника у погледу врсте и количине робе обухваћене овим записником, те да ли роба обухваћена овим записником представља садржински документ исти као и пописне листе које је тужилац доставио туженом, а све имајући у виду да је тужени правно лице чија је делатност издавање пословног простора у закуп, те да је роба чију је продају уговорио са тужиоцем била намењена новом закупу предметног локала, а ради измирења обавеза тужиоца према туженом, што потврђује и записник о примопредаји робе и инвентара од 18.04.2016. године. Првостепена одлука такође нема разлога од каквог је утицаја на садржину пословног односа парничних странака и стварну вољу уговорних страна, чињеница да је тужени дана 06.06.2016. године позвао тужиоца да преузме остатак робе, а да га је затим поново 15.06.2016. године такође позвао да преузме робу за коју сада тражи исплату купопродајне цене.

Поред наведеног, првостепени суд усваја тужбени захтев постављен у иностраној валути, обавезујући туженог на исплату динарске противвредности, на коју се обрачунава законска затезна камата од дана подношења тужбе до исплате. Затезна камата је камата коју је дужник дужан платити повериоцу за период доцње и ради се о обавези која је прописана принудним прописом. Међутим, у ситуацији када је обавеза исказана у иностраној валути, тада законска затезна камата не може бити обрачуната на динарску противвредност девизног износа, већ би поверилац овакве обавезе имао право да обрачуна камату по стопи коју утврђује Централна европска банка за валуту евро на износ обавезе исказан у иностраној валути од дана доспелости до исплате, при чему се исплата врши у динарској противвредности утврђеног девизног износа, који се састоји од главног дуга и затезне камате. Дакле, иако би тужилац у случају да основано од туженог потражује износ главног дуга, имао право на затезну камату, нема право да обрачуна законску затезну камату на динарску противвредност потраживања, већ би његово право на затезну камату подразумевало обрачун домицилне камате према Закону о затезној камати на девизни износ за период доцње.

Ово су разлози због којих је првостепена одлука укинута.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити недостатке на које је указано овим решењем, па ће поновном оценом изведених доказа, а по потреби и извођењем других доказа које странке предложе, утврдити садржину уговорног односа који су парничне странке засновале споразумом од 01.03.2016. године, те да ли је постигнута сагласност о битним елементима уговора, односно у погледу које робе које постојала сагласност између парничних странака да иста пређе у својину туженог и која је цена предметне робе, па ће донети нову на закону засновану одлуку за коју ће дати јасне и потпуне разлоге.

Како одлука о трошковима зависи од успеха странака у спору, то је иста укинута.

Следом наведеног на основу члана 391 Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци решења.

ТВ/СБ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА -СУДИЈА
Татјана Влаисављевић, с.р.

За тачност отправка